

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » _____ 2021 р.

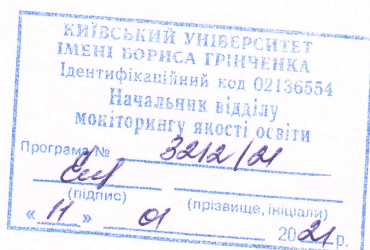

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійної програми Початкова освіта
освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

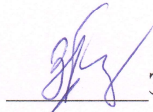
Київ – 2021

Розробник: Король Наталія Вікторівна, старший викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол від 05 січня 2021 р. № 6

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
« 14 » 01 2021 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	нормативна
Мова викладання, навчання, оцінювання	російська
Загальний обсяг кредитів/годин	2 / 60
Курс	3
Семестр	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	28
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	+
Самостійна робота	28
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Методика навчання російської мови»: дати знання, якими повинен оволодіти молодший спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Методика навчання російської мови».

Завдання «Методики навчання російської мови» як навчального курсу – опанування майбутніми вчителями шкільних програм і підручників з російської мови, розуміння закономірностей формування знань, умінь і навичок молодших школярів у галузі мови, оволодіння студентами методикою формування в учнів системи початкових уявлень і понять з фонетики, лексики, словотвору, морфології, синтаксису, прийомами ознайомлення школярів з найважливішими нормами російської літературної мови та правопису і здійснення на цій основі мовленнєвого розвитку дітей, підвищення їхньої мовленнєвої культури.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **набути компетентностей:**

- володіти системним креативним мисленням;
- вміти збагачувати свій інтелект шляхом самоосвіти та самоаналізу;
- вміти взаємоузгоджувати особисті, колективні та суспільні інтереси;
- використовувати набуті знання, уміння, способи діяльності та інформаційну грамотність для формування власних можливих варіантів дії, прийняття рішень;
- вміти оцінювати конкретні знання, доцільність застосування їх для своєї діяльності;
- використовуючи знання ділового етикету, ділової мови, вміти доводити інформацію під час комунікації;
- знати та розрізняти форми планування та проведення уроків різних типів;
- використовувати гуманітарний напрям навчального процесу;
- готуватися до публічних виступів, дотримуючись етикету спілкування, використовуючи прийоми новизни та проблемні ситуації;
- застосовувати нові форми взаємодії між вчителем і учнем;
- створювати високий рівень науковості викладання навчального матеріалу на уроках російської мови при обов'язковому дотриманні Державного освітнього стандарту;
- знати зміст та вимоги програми з російської мови для учнів 1-4 класів у відповідності з вимогами Державного стандарту освіти;
- володіти знаннями з орфоєпії, орфографії, пунктуації російської мови;
- володіти методикою навчання правильного, свідомого вивчення російської мови з першого року навчання;
- знати методи та прийоми навчання молодших школярів мовлення, аудіювання, читання та письма в основний період навчання російській мові;
- володіти навичками перенесення знань та вмінь з рідної мови на російську;
- володіти навичками, що стимулюють внутрішнє мовлення учнів російською мовою;

- здійснювати пошук оптимальних шляхів освітнього процесу при вивченні російської мови;
- знати досягнення сучасної методики навчання російській мови, узагальнений передовий практичний досвід;
- вміти аналізувати особливості змісту підручників з російської мови та читання нового покоління.

3.Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть володіти **знаннями про:**

- предмет, завдання, основні поняття і терміни методики початкового навчання російської мови та літературного читання;
- зміст і структуру сучасних курсів російської мови та літературного читання на ступені початкової загальної освіти;
- лінгвістичні, психолого-педагогічні та психолінгвістичні закономірності, що лежать в основі методичних рішень в галузі навчання молодших школярів російській мові, читанню, вдосконалення їх мовної діяльності;
- особливості навчально-методичних комплексів з російської мови та літературного читання, що відповідають вимогам Державного освітнього стандарту початкової загальної освіти і використовуються на ступені початкової загальної освіти;
- сучасні технології навчання молодших школярів російській мові, вдосконалення їх мовної діяльності, здійснення початкової літературної освіти та формування у молодших школярів читацької самостійності;
- сутність позаурочної діяльності, її цілі, принципи; специфіку змісту та форм позаурочної діяльності в галузі філології; методи і прийоми реалізації цікавості, індивідуального підходу, розвитку інтересу до мови ;

умітимуть:

- характеризувати методику початкового навчання російської мови як науку, визначати її основні ознаки і категорії;
- орієнтуватися в складі і структурі сучасних програм з російської мови та літературного читання;
- здійснювати вибір форм і засобів навчання школярів російській мові і літературному читанню з урахуванням особливостей освітнього середовища, контингенту;
- виявляти проблеми навчання молодших школярів російській мові і літературному читанню в реальній практиці сучасної початкової школи;
- аналізувати використовувані в практиці навчально-методичні комплекси з російської мови, літературного читання з позицій наявності в них можливостей для вирішення завдань навчання, виховання та розвитку учнів;
- комплексно вирішувати завдання навчання молодших школярів російській мові і літературному читанню;
- використовувати можливості освітнього середовища для досягнення планованих результатів навчання російської мови та літературному читання;
- вибирати форми і прийоми позаурочної діяльності з метою розвитку інтересу до філології;

володітимуть:

- лінгводидактичною термінологією і понятійним апаратом методичної науки;
- способами встановлення зв'язків методичної науки з іншими науками для забезпечення наукового обґрунтування методичних рішень в області початкового навчання російської мови та літературному читання;
- способами організації пізнавальної діяльності учнів на уроках російської мови і літературного читання з урахуванням специфіки навчального предмета і особливостей контингенту учнів;
- навиком самостійного пошуку наукової (психолого-педагогічної, лінгвістичної, психолінгвістической, літературознавчої, методичної) інформації, необхідної для теоретичного обґрунтування вирішення завдань навчання російської мови та літературного читання на ступені початкової загальної освіти;
- методами діагностування рівня досягнення планованих результатів мовного та літературної освіти, мовного розвитку учнів;
- здатністю вибирати адекватні завданням навчання технології мовної та літературної освіти, формування у молодших школярів читацької самостійності, здійснювати їх (технологій) впровадження в освітній процес;
- здатністю розробляти, впроваджувати в освітній процес педагогічні технології навчання молодших школярів російській мові і літературному читання з урахуванням особливостей освітнього середовища та контингенту учнів;
- методами і прийомами організації позаурочної діяльності з метою розвитку інтересу до навчальних предметів філологічного циклу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					
		лекції	лабор.	сем.	інд.	пк	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Методика обучения русскому языку на начальном этапе. Начальное обучение чтению и письму. Развитие речи							
Особенности обучения русскому языку на начальном этапе. Звуковой, звуко-буквенный анализ. Звуковой синтез	2	2					
Развитие лексических и грамматических навыков у школьников	2	2					
Работа над предложением. Развитие навыков связного высказывания	6	2					4
Методика ознакомления с буквами, которые не совпадают в русском и украинском алфавитах. Начальное обучение чтению	4	2					2
Совершенствование навыков аудирования у школьников. Обучение письму	2	2					
Особенности структуры содержания урока на начальном этапе обучения	4			2			2
Задачи уроков чтения. Особенности обучения на уроках русского чтения	6			2			4
Цели, структура и содержание уроков чтения	4					2	2
Модульна контрольна робота	2					2	
Разом	32	10	-	4	-	4	14
Змістовий модуль 2. Содержание и методика обучения на уроках русского языка в начальных классах							
Речевая направленность уроков русского языка в начальных классах	6	2					4
Особенности обучения на уроках русского языка в условиях украинско-русского двуязычия	2	2					
Организация закрепления фонетического, грамматического и орфографического материалов	6	2					4
Планирование способов изучения фонетико-графического и орфографического материалов	4	2				2	
Развитие орфоэпических умений и навыков при изучении фонетического, фонетико-графического, фонетико-орфографического и грамматико-орфографического материалов	6			2			4
Цели, структура и содержание уроков русского языка в условиях украинско-русского двуязычия	2						2
Модульна контрольна робота	2					2	
Разом	28	8	-	2	-	4	14
Разом за навчальним планом	60	18	-	6	-	8	20

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методика обучения русскому языку на начальном этапе. Начальное обучение чтению и письму. Развитие речи.

Тема 1. Особенности обучения русскому языку на начальном этапе. Звуковой, звуко-буквенный анализ. Звуковой синтез.

Период устного практического курса. Цель, объект, направленность и значение звуковой работы. Компоненты содержания звуковой работы. Проблема отбора слов для звукового анализа. Устный частичный разбор. Типичные ошибки школьников при выполнении упражнений в звуковом анализе. Усовершенствование артикуляционных и правописных навыков (по образцу учителя).

Основные понятия: компоненты, объект, звуковой анализ, звуковой синтез, звуковое моделирование .

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2.

Додаткова: 6.

Тема 2. Развитие лексических и грамматических навыков у школьников.

Лексический минимум, вводимый на этапе устного обучения русскому языку. Методика введения слов, предназначенных для усвоения на уроке. Уточнение понимания значения слов. Формирование грамматических умений и навыков.

Основные понятия: пассивный словарь, активный запас слов, учебный лексический минимум, грамматические умения и навыки.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 5, 6.

Тема 3. Работа над предложением. Развитие навыков связного высказывания.

Предложение. Развитие диалогической речи. Обучение связному высказыванию (монологической речи). Основные условия организации работы по развитию умений говорить по-русски.

Основные понятия: предложение, характер диалогических высказываний, приемы работы, связное высказывание, монологическая речь, речевая ситуация.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 5, 6.

Тема 4. Методика ознакомления с буквами, которые не совпадают в русском и украинском алфавитах. Начальное обучение чтению.

Периоды обучения грамоте. Изучение специфических букв русского языка. Последовательность изучения букв – г, ы, и, э, е, ё, ь, ъ. Специфика работы над усвоением звуко-графических соответствий в близкородственных языках. Методика введения буквы. Задачи и этапы начального обучения чтению. Методика работы над связным текстом.

Основные понятия: алфавит, периоды обучения, звуко-графические соответствия, этапы обучения чтению, связной текст.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 5, 6.

Тема 5. Совершенствование навыков аудирования у школьников. Обучение письму.

Совершенствование и развитие навыков слушания-понимания устной речи (аудирования). Совершенствование и развитие навыков говорения. Этапы начального обучения письму. Задачи начального обучения письму.

Основные понятия: дидактический материал, навыки аудирования, диалогическое высказывание, монологическая речь, текст, русская графика.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 5, 6.

Тема 6. Особенности структуры содержания урока на начальном этапе обучения.

Единая цель, содержание и специфика уроков русского языка на начальном этапе обучения. Общедидактические и специальные требования к уроку русского языка. Типология уроков, их дидактическая структура. Гигиенические требования к уроку. Оборудование урока.

Основные понятия: единая цель, содержание уроков, общедидактические требования, типы уроков, структурные компоненты уроков.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 5, 6.

Тема 7. Задачи уроков чтения. Особенности обучения на уроках русского чтения.

Задачи, основные направления и содержание работы по чтению в условиях украинско-русского двуязычия. Критерии подбора учебного материала для чтения. Организация работы по чтению. Виды чтения.

Основные понятия: задачи обучения, содержание работы, критерии подбора учебного материала, виды чтения.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 5, 6, 7

Тема 8. Цели, структура и содержание уроков чтения.

Единая цель, содержание и специфика уроков чтения на начальном этапе обучения. Общедидактические и специальные требования к уроку чтения. Типология уроков, их дидактическая структура. Гигиенические требования к уроку. Оборудование урока.

Основные понятия: единая цель, содержание уроков, общедидактические требования, типы уроков, структурные компоненты уроков.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 3, 5, 6, 7

Змістовий модуль 2. Содержание и методика обучения на уроках русского языка в начальных классах

Тема 1. Речевая направленность уроков русского языка в начальных классах.

Совершенствование и развитие рецептивных видов речевой деятельности.
Совершенствование и развитие продуктивных видов речевой деятельности – говорения и письма.

Основные понятия: характер и тематика диалогических высказываний, требования к связным высказываниям, условия успешной работы по формированию умений говорить по-русски.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 3, 5, 6, 7

Тема 2. Особенности обучения на уроках русского языка в условиях украинско-русского двуязычия.

Состав учебно-методического комплекса по русскому языку в период обучения грамоте. Учебник – центральный компонент комплекса.

Основные понятия: учебно-методический комплекс, средства обучения (основные, неосновные), учебник русского языка, функции учебника и пособий, требования к учебнику.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 3, 5, 6, 7

Тема 3. Организация закрепления фонетического, грамматического и орфографического материалов.

Комплекс упражнений, используемых для закрепления фонетического, грамматического и орфографического материалов. Лингвосопоставительный анализ учебного материала русского и украинского языков.

Основные понятия: умения и навыки, комплекс упражнений, звуко - буквенный анализ, орфографическое правило, грамматическая ошибка.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 1, 2, 6, 7

Тема 4. Планирование способов изучения фонетико-графического и орфографического материалов.

Специфика формирования правописных навыков младших школьников в процессе изучения русского языка. Понятие орфографической зоркости.

Орфограммы, изучаемые в начальной школе. Классификация правил правописания. Методика работы над орфографическим правилом.

Основные понятия: правописный навык, орфографическая зоркость, орфограмма, орфографическое правило, приёмы разграничения звуков.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 1, 2, 6, 7

Тема 5. Развитие орфоэпических умений и навыков при изучении фонетического, фонетико-графического, фонетико-орфографического и грамматико-орфографического материалов.

Основные требования к орфоэпической работе. Содержание звуковой работы. Формирование орфоэпических и интонационно-произносительных навыков. Усвоение специфических фонем русского языка. Усвоение звуковых соответствий в обох языках. Средства речевой выразительности. Развитие лексических и грамматических навыков учащихся.

Основные понятия: орфоэпия, литературное произношение, объект звуковой работы, звуко-буквенный состав слова, орфоэпическая работа, грамматический минимум.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 3, 5, 6, 7

Тема 6. Цели, структура и содержание уроков русского языка в условиях украинско-русского двуязычия.

Цель, содержание и специфика уроков русского языка. Общедидактические и специальные требования к уроку. Типология уроков, их дидактическая структура. Оборудование урока. Требования к современному уроку.

Основные понятия: цель, содержание, специфика уроков, общедидактические требования, типы уроков, структурные компоненты урока.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 1, 2, 6, 7

6. Контроль навчальних досягнень
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

<i>Вид діяльності студента</i>	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.Відвідування лекцій	1	5	5	4	4
2.Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1
3.Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10
4.Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1
5.Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
6.Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	4	20
71.Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом			88		71
Максимальна кількість балів			159		
Розрахунок коефіцієнта			1,59		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Работа над предложением. Развитие навыков связного высказывания (2 год)

- Объяснить, почему обучение русскому языку как второму целесообразно начинать с предварительного устного практического курса.
- Путем логического определения понятий «расширение словарного запаса учащихся» и «активизация словаря учащихся докажите, что это разные понятия.
- Проанализировав содержание раздела «Слушание – понимание устной речи» программы по русскому языку для начальной школы с украинским языком обучения, представьте содержание работы по формированию умений аудирования в период устного практического курса и охарактеризуйте тексты (по стилевой принадлежности, тематике), которые подбираются для прослушивания.

Тема 2. Методика ознакомления с буквами, которые не совпадают в русском и украинском алфавитах. Начальное обучение чтению (2 год)

- Пользуясь программой по русскому языку для начальной школы, определите последовательность введения слов, в которых нет букв, различающихся в русской и украинской графике, но наблюдаются расхождения между произношением и написанием.
- Из «Орфографического словаря для начальных классов» выберете по 3-4 примера на кардую группу слов.
- Проанализируйте словарный материал в разделе «Начинаем читать и писать» ученика И.Ф.Гудзик, В.В. Гурской (К.: Освіта, 2004).
- Проверьте, знаете ли Вы наизусть русский алфавит и не ошибаетесь ли в названиях букв. Разработайте систему заданий, которые Вы бы использовали для усвоения детьми русского алфавита (в соответствии с требованиями программы).

Тема 3. Особенности структуры содержания урока на начальном этапе обучения (2 год)

- Проанализируйте возможную дидактическую структуру урока привития и закрепления речевых умений и навыков с введением нового материала, наиболее распространённого типа урока в период устного практического курса (см. таблицу).
- Познакомьтесь с примерными образцами конспектов-уроков привития и закрепления речевых умений и навыков с введением нового материала. Проанализируйте их дидактическую структуру в соответствии с материалом, представленном в первом задании.

Тема 4. Задачи уроков чтения. Особенности обучения на уроках русского чтения (2 год)

Проанализировав содержание «Пояснительной записки» к программе по русскому языку школ с украинским языком обучения (раздел «Чтение»), определите:

- задачи обучения чтению по-русски;
- критерии подбора учебного материала для чтения;
- требования к организации работы по чтению.

- Прочитайте текст из учебника «Лев и мышь» и выполните задания:
  - Продумайте, какую подготовительную работу Вы проведёте перед чтением этого текста.
  - Сгруппируйте подчёркнутые в тексте слова по произносительным трудностям (в слове их может быть несколько).
  - Разработайте систему вопросов для проверки усвоения содержания данного текста.

Тема 5. Цели, структура и содержание уроков чтения (2 год)

- Общеизвестен тезис о том, что все качества навыка чтения (правильность, беглость, сознательность, выразительность) взаимосвязаны и взаимообусловлены. Конкретизируйте это положение.
- Проанализируйте представленные задания (см. приложение) и разделите их по классам:
  - Задания на развитие способности антиципации;
  - Задания, способствующие преодолению «регрессий в чтении»;
  - Задания на преодоления «барьера проговаривания», снятие артикуляционных движений

Змістовий модуль 2.

Тема 1. Речевая направленность уроков русского языка в начальных классах (3 год).

- Прочитайте и осознайте высказывание М.С.Соловейчик (см. приложение). Сравните представленное в программе содержание работы по развитию навыков речевой деятельности в каждом классе, приведите конкретные примеры для иллюстрации данного тезиса.
- Разработать систему подсказок к представленным речевым заданиям (из учебника):
  - для слабого ученика;
  - для ученика со средним уровнем речевой подготовки;
  - для учащегося со сравнительно хорошим уровнем подготовки.

Тема 2. Организация закрепления фонетического, грамматического и орфографического материалов (3 год).

- Методика развития орфографических умений школьников определяется природой русской орфографии, которую раскрывают с помощью её принципов. Вспомните принципы русской орфографии, их сущность. Какой принцип является ведущим?
- Определите, каким принципам орфографии подчиняется написание слов в задании (см. приложение). Сопоставьте системы принципов русской и украинской орфографии и попытайтесь предположить те трудности, с которыми сталкиваются школьники начальных классов, изучающие русское правописание в условиях украинско-русского двуязычия.

Тема 3. Развитие орфоэпических умений и навыков при изучении фонетического, фонетико-графического, фонетико-орфографического и грамматико-орфографического материалов (2 год)

- Осмыслите представленную информацию (см. приложение) и сделайте выводы о специфике работы по формированию и развитию языковых умений и навыков в период обучения грамоте.
- Сравните два варианта проведения звуко-буквенного анализа слова (см. приложение). В чём вы видите особенности каждого из них? Какой вариант вы предпочтёте в своей работе? Выбор аргументируйте.
- Составьте перечень грамматических форм и языковых фактов (грамматический минимум), предназначенных для усвоения в период обучения грамоте.

Тема4. Цели, структура и содержание уроков русского языка в условиях украинско-русского двуязычия (2 год).

- Вспомните различные классификации уроков и составьте развернутый ответ на вопрос «Типология уроков русского языка в начальных классах».
- Составьте конспект урока на любую из тем программы дл 4 класса.
- Перечислите требования к современному уроку.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів - 25	Критерії оцінювання
25 - 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
9-0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: залік

6.5. Орієнтований перелік питань, які винесено на залік:

1. Методика преподавания русского языка в школе с украинским языком обучения как наука.
2. Из истории развития методики преподавания русского языка в школах Украины.
3. Русский язык как учебный предмет в школах с украинским языком обучения.
4. Концепция обучения языкам национальных меньшинств в общеобразовательных школах Украины: структура и содержание.
5. Русский язык как учебный предмет в школах с украинским языком обучения.
6. Основные виды речевой деятельности, особенности овладения ими в условиях близкородственного украинско-русского двуязычия.
7. Государственный стандарт начального общего образования. Программа по русскому языку как средство конкретизации содержания обучения данному учебному предмету.
8. Принципы и методы обучения русскому языку в условиях украинско-русской языковой среды.
9. Основные пути совершенствования системы обучения русскому языку как неродному.
10. Контроль и оценивание знаний, умений и навыков по русскому языку (второй язык) учащихся начальной школы.
11. Характер и основные направления работы в период устного практического курса.
12. Содержание работы по формированию умения и навыка слушать –понимать русскую речь в период устного практического курса. Материал для слушания, характер вопросов и ответов.
13. Содержание и методика звуковой работы в период устного практического курса.
14. Проблема отбора слов для звукового анализа в период устного практического курса. Типичные ошибки школьников при выполнении упражнений в звуковом анализе.
15. Обучение школьников русскому литературному произношению в период устного практического курса.
16. Развитие интонационно-произносительных навыков учащихся в устном практическом курсе.
17. Развитие лексических навыков школьников в устном практическом курсе.
18. Формирование грамматических умений в устном практическом курсе. Работа над предложением.
19. Развитие умений говорить по-русски в устном пропедевтическом курсе.
20. Понятие речевой ситуации. Виды речевой ситуации. Варианты речевых ситуаций по способу их создания.
21. Учебно-методический комплекс по русскому языку в период устного практического курса. Учебник – центральный компонент комплекса.

22. Урок русского языка в устном практическом курсе.
23. Начальное обучение чтению и письму.
24. Методика ознакомления с буквами, которые не совпадают в русском и украинском алфавитах.
25. Совершенствование и развитие навыков аудирования и говорения в период обучения грамоте.
26. Формирование и развитие языковых умений и навыков в период обучения грамоте.
27. Учебно-методический комплекс по русскому языку в период обучения грамоте. Учебник – центральный компонент комплекса.
28. Урок русского языка в период обучения грамоте.
29. Специфика работы по обучению чтению по-русски в условиях украинско-русского двуязычия.
30. Понятие навыка чтения. Качества навыка чтения. Взаимосвязь и взаимообусловленность основных компонентов (качеств) навыка чтения. Соотношение понятий «навык чтения» и «техника чтения».
31. Работа над правильностью чтения в условиях украинско-русского двуязычия.
32. Работа над беглостью (скоростью) чтения в условиях украинско-русского двуязычия.
33. Система работы над сознательностью чтения в условиях украинско-русского билингвизма.
34. Работа над выразительностью чтения в условиях украинско-русского двуязычия.
35. Расширение активного словаря учащихся в процессе обучения чтению по-русски.
36. Развитие навыков связной речи в процессе обучения чтению по-русски.
37. Научные основы анализа художественного произведения. Этапы работы над художественным текстом. Специфика отдельных этапов работы в условиях украинско-русского двуязычия.
38. Понятие о родах и жанрах литературных произведений. Особенности работы над произведениями разных родов и жанров. Специфика работы над научно-популярными и обучающими текстами.
39. Развитие навыков речевой деятельности школьников на продвинутом этапе обучения (4 класс). Различные подходы к обучению умениям речевой деятельности (дифференцированное, комплексное, взаимосвязанное обучение).
40. Методика изучения различного по степени совпадения в русском и украинском языках программного материала.
41. Специфика формирования правописных навыков младших школьников в процессе изучения русского языка как второго. Понятие орфографической зоркости. Развитие орфографической зоркости у младших школьников. Орфограммы, изучаемые в начальной школе.
42. Классификация правил правописания, изучаемых в 4 классе. Упражнения, используемые для отработки правил.
43. Перевод как учебное упражнение на уроках русского языка в начальной школе с украинским языком обучения: значение, виды, особенности проведения.
44. Учебно-методический комплекс по русскому языку для 4 класса. Учебник – центральный компонент комплекса.

45. Значение, виды, требования к подбору и применению наглядных пособий в учебном процессе. Реализация принципа соотнесенности с родным (украинским) языком в содержании наглядности.
46. Урок русского языка на продвинутом этапе обучения в условиях близкородственного украинско-русского двуязычия.

8. Рекомендована література

Базова

1. Волошина А. П. Методика обучения русскому языку в начальной школе (для школ с украинским языком обучения): Пособие для студентов и учителей начальных классов / А. П. Волошина. – Умань, 2011. – 125 с.
2. Коваль А.П. Методика преподавания русского языка в школах с украинским языком обучения: Учеб. пособие. - К.: «Вища школа», 1989.
3. Львов М.Р., Горецкий В.Г., Сосновская О.В. Методика преподавания русского языка в начальных классах. – К, 2015.
4. Пахненко И.И. Методика преподавания русского языка в начальной школе с украинским языком обучения: Учеб. пособие.- Сумы, 2016.- 335 с.

Допоміжна

1. Мельничук В.В. Русский – это интересно! Рабочая тетрадь по русскому языку для учащихся 2, 3, 4 классов. – Артемовск, 2008.
2. Агаркова Н. Г. Тетрадь по письму № 3: Русская графика: Рабочая тетрадь для 1 класса четырехлетней начальной школы к букварю / Н. Г. Агаркова, В. В. Репкина, Е. В. Восторговой, В. А. Левина. – М.: Вита- Пресс, 2010. – 32 с
3. Бунеев Р. Н. Литературное чтение. 1 класс («Капельки солнца») / Р. Н. Бунеев, Е. В. Бунеева. – 4-е изд., перераб. – К. , 2019. – 208 с.
4. Джежелей О. В. Литературное чтение. 3 класс. Рабочая тетрадь / О. В. Джежелей. – К.: Дрофа, 2019. – 80 с.
5. Евдокимова А.О., Журова Л.Е. Букварь. 1 класс. Часть 1 Учебник. - В 2-х частях. – 2-е изд., дораб. – К.: Вентана-Граф, 2018. – 160 с. (Начальная школа XXI века). 6. Кузнецова М. И. Русский язык: 1 класс: учебник для учащихся общеобразовательных учреждений. – 2-е изд., испр. – К., 2018. – 135 с.
6. Программно-методические материалы. Русский язык. Начальная школа; сост. Л. А. Вохмянина. – 4-е изд., стереотип. – К. : Дрофа, 2019. – 320 с.
7. Программно-методические материалы: Чтение. Начальная школа; сост. Т. В. Игнатьева. – 4-е изд., стереотип. – К. : Дрофа, 2019. – 288 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт МОН України. – <http://www.mon.gov.ua/ua/>
2. Офіційний сайт журналу "Початкова школа". – <http://pochatkova-shkola.net/journal.htm>
3. Офіційний сайт газети "Освіта". – <http://tyzhnevyyk-osvita.net/>
4. Офіційний сайт газети "Освіта України". - <http://project.ukrinform.ua/company/2330/>